

RAAD VAN STATE

afdeling Wetgeving

advies 68.380/3
van 24 december 2020

over

een ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering ‘tot wijziging van het koninklijk besluit van 1 december 1975 houdende algemeen reglement op de politie van het wegverkeer en van het gebruik van de openbare weg’

Op 30 november 2020 is de Raad van State, afdeling Wetgeving, door de Vlaamse minister van Mobiliteit en Openbare Werken verzocht binnen een termijn van dertig dagen een advies te verstrekken over een ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering ‘tot wijziging van het koninklijk besluit van 1 december 1975 houdende algemeen reglement op de politie van het wegverkeer en van het gebruik van de openbare weg’.

Het ontwerp is door de derde kamer onderzocht op 15 december 2020. De kamer was samengesteld uit Jeroen VAN NIEUWENHOVE, staatsraad, voorzitter, Pierre BARRA en Koen MUYLLE, staatsraden, Jan VELAERS en Bruno PEETERS, assessoren, en Annemie GOOSSENS, griffier.

Het verslag is uitgebracht door Dries VAN EECKHOUTTE, eerste auditeur.

Het advies, waarvan de tekst hierna volgt, is gegeven op 24 december 2020.

*

1. Met toepassing van artikel 84, § 3, eerste lid, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, heeft de afdeling Wetgeving zich toegespitst op het onderzoek van de bevoegdheid van de steller van de handeling, van de rechtsgrond, alsmede van de vraag of aan de te vervullen vormvereisten is voldaan.

*

STREKKING VAN HET ONTWERP

2. Het voor advies voorgelegde ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering strekt ertoe het koninklijk besluit van 1 december 1975 ‘houdende algemeen reglement op de politie van het wegverkeer en van het gebruik van de openbare weg’ (hierna: het wegverkeersreglement) op drie punten te wijzigen.

Vooreerst wordt in artikel 45.2 van het wegverkeersreglement in een bijkomende uitzondering voorzien op de verplichting dat de ladingen van graangewassen, vlas, stro, paarden- of veevoeder in bulk of in balen, overdekt moeten worden met een dekzeil of een net, namelijk voor de ladingen die niet stuiven of waaien (artikel 1 van het ontwerp).

Ten tweede wordt in artikel 46.3 van het wegverkeersreglement bepaald dat als een lading uit geperste balen vlas bestaat, de hoogte van het geladen voertuig 4,30 meter mag bedragen (artikel 2).

Ten derde wordt artikel 61.3.2, eerste lid, van het wegverkeersreglement opgeheven, naar luid waarvan wanneer verkeerslichten op een kruispunt geplaatst zijn, het groene of oranjegele licht slechts mag verschijnen wanneer de rode lichten branden voor het verkeer dat uit de dwarswegen komt (artikel 3).

BEVOEGDHEID

3.1. De artikelen 1 en 2 van het ontwerp vinden hun bevoegdheidsrechtelijke grondslag in artikel 6, § 1, XII, 3°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 ‘tot hervorming der instellingen’, waaruit voortvloeit dat de gewesten bevoegd zijn voor de regelgeving inzake, onder meer, de ladingverzekering en de afmetingen en de signalisatie van de lading.

In de parlementaire voorbereiding van de bijzondere wet van 6 januari 2014 ‘met betrekking tot de Zesde Staatshervorming’ werd omtrent die bevoegdheid het volgende gesteld:

“De ladingzekering verwijst naar de algemene regels inzake de ladingsvoorschriften, zoals bedoeld in de artikelen 2.55 tot 2.60, 45, 45*bis*, van het koninklijk besluit van 1 december 1975 houdende algemeen reglement op de politie van het wegverkeer en van het gebruik van de openbare weg, zoals gewijzigd bij het koninklijk besluit van 27 april 2007.

Deze overdracht heeft eveneens betrekking op de afmetingen en de signalisatie van de lading zoals bedoeld in de artikelen 46 en 47 van hetzelfde koninklijk besluit.”¹

De artikelen 1 en 2 van het ontwerp strekken tot wijziging van de in de aangehaalde parlementaire voorbereiding vermelde artikelen 45 en 46 van het wegverkeersreglement.

3.2. Uit de nota aan de Vlaamse Regering blijkt dat voor artikel 3 van het ontwerp een beroep wordt gedaan op de bevoegdheid van de gewesten voor de regelgeving inzake het plaatsen en de technische eisen, evenals de controle op de verkeerstekens, met uitzondering van de verkeerstekens met betrekking tot douanestroken, aan overwegen en kruisingen met spoorwegen en op de militaire wegen (artikel 6, § 1, XII, 2°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980).

In de parlementaire voorbereiding van de voormelde bijzondere wet van 6 januari 2014 werd omtrent deze bevoegdheid het volgende gesteld:

“Deze bepaling voorziet in de overdracht van de bevoegdheid inzake technische eisen en het plaatsen van en het toezicht op de verkeerstekens. De bepaling van de verkeerstekens zelf blijft tot de bevoegdheid van de federale overheid behoren. Onder verkeerstekens wordt verstaan verkeerslichten, verkeersborden en wegmarkeringen. Het betreft de materie die thans in elk geval geregeld wordt door het ministerieel besluit van 11 oktober 1976 waarbij de minimumafmetingen en de bijzondere plaatsingsvoorwaarden van de verkeerstekens worden bepaald en door de bijlagen ervan en het ministerieel besluit van 7 mei 1999 betreffende het signaleren van werken en verkeersbelemmeringen op de openbare weg. Het betreft eveneens de algemene plaatsingsvoorwaarden, zoals thans bepaald in het koninklijk besluit van 1 december 1975 houdende algemeen reglement op de politie van het wegverkeer en van het gebruik van de openbare weg.”²

Artikel 3 van het ontwerp strekt tot de opheffing van artikel 61.3.2, eerste lid, van het wegverkeersreglement en betreft dus niet het ministerieel besluit van 11 oktober 1976 ‘waarbij de minimum afmetingen en de bijzondere plaatsingsvoorwaarden van de verkeerstekens worden bepaald’. Artikel 61.3.2, eerste lid, van het wegverkeersreglement kan ook niet worden beschouwd als een plaatsingsvoorwaarde van verkeerstekens, vermits niet de plaatsing van de verkeerslichten wordt geregeld, maar de interactie tussen verschillende verkeerslichten.

Er zou nochtans kunnen worden aangenomen dat die bepaling een aangelegenheid regelt die tot de bevoegdheid van de gewesten behoort indien de erin vervatte regeling als een technische eis van verkeerstekens zou kunnen worden beschouwd. Te dien aanzien kan worden vastgesteld dat in zoverre in die bepaling de overgang wordt geregeld van rode naar groene of oranjegele lichten, ze aansluiting lijkt te vinden bij hetgeen wordt geregeld in artikel 3.1.1 van het ministerieel besluit van 11 oktober 1976.

De draagwijdte van de in artikel 61.3.2, eerste lid, van het wegverkeersreglement vervatte regeling lijkt echter verder te gaan dan het louter regelen van de overgang van verkeerslichten. Door te bepalen dat op een kruispunt het groene of oranjegele licht van een verkeerslicht slechts mag verschijnen wanneer de rode lichten branden voor het verkeer dat uit de

¹ *Parl.St.* Senaat 2012-13, nr. 5-2232/1, 136.

² *Ibidem*, 135.

dwarswegen komt, wordt immers verhinderd dat het verkeer op kruisende wegen zich tegelijkertijd op het kruispunt begeeft. Het gaat dus eerder om een conflictregel, waarmee het verkeer zelf wordt geregeld, hetgeen tot de bevoegdheid van de federale overheid behoort, dan om een louter technische eis van de verkeerslichten in kwestie.

Bijgevolg valt het sterk te betwijfelen dat de in artikel 61.3.2, eerste lid, van het wegverkeersreglement geregelde aangelegenheid tot de bevoegdheid van de gewesten behoort, en dat die bepaling bij besluit van de Vlaamse Regering mag worden opgeheven.

RECHTSGROND

4. Het ontworpen besluit vindt rechtsgrond in artikel 1 van de wet betreffende de politie over het wegverkeer, gecoördineerd op 16 maart 1968, naar luid waarvan de Koning (in de aangelegenheden die tot de bevoegdheid van het Vlaamse Gewest behoren: de Vlaamse Regering) de algemene reglementen vaststelt betreffende de politie over het verkeer op de wegen van voetgangers, van middelen van vervoer te land en dieren, alsmede van de middelen van vervoer per spoor die de openbare weg gebruiken.

ONDERZOEK VAN DE TEKST

Opschrift

5. Teneinde het voorwerp van de regeling beter weer te geven in het opschrift van het te nemen besluit van de Vlaamse Regering, en rekening houdend met opmerking 3.2, strekt het tot aanbeveling in dat opschrift te vermelden dat de wijziging de ladingzekering en de hoogte van het te laden voertuig betreft.

DE GRIFFIER

DE VOORZITTER

Annemie GOOSSENS

Jeroen VAN NIEUWENHOVE